

Kristeligt Dagblad

Udgivet af A/S Kristeligt Dagblad
Grundlagt 1896

Ansvarshavende chefredaktør: Erik Bjerager
Tryk: Dagbladet i Ringsted

Venstre kommer ikke til at indføre brugerbetaling på lægebøger i næste valgperiode. Det kan jeg sige med sikkerhed.

LARS LØKKE RASMUSSEN, VENSTRES FORMAND OG STATSMINISTERKANDIDAT, I MORGENAVISEN JYLLANDS-POSTEN

12 | Debat

I leder

At få børn er ingen menneskeret

Problematisk udgangspunkt at fravælge sit barns far fra starten

I 2014 blev der her i landet født 478 børn af enlige mødre via kunstig befrugtning. Det viser nye tal fra Dansk Fertilitetselskab, som DR frigjorde i går. Det betyder, at hvert 10. barn i Danmark via kunstig befrugtning nu bliver født af en singlemor uden partner – en såkaldt selvvalgt solomor. Og lad det være sagt med det samme: Alle børn født i Danmark er velkomne og skal selvfølgelig behandles med nøjagtig den samme kærlighed og respekt, uanset hvordan de er kommet til verden. I en kultur som den danske, hvor vi efterhånden har sværere og sværere ved naturligt at reproducere os selv, kan vi kun glæde os over ethvert skridt og bidrag i den rigtige retning.

Når det er sagt, er der også en del spørgsmål og betænkeligheder, der melder sig ved oplysningen om, at hvert tiende barn født ved hjælp af kunstig befrugtning i dag har en mor, der tilsyneladende mener, at det er i orden, at man på forhånd vælger barnets far fra, og at det barn, man vælger at føde og sætte i verden, slet ikke behøver en far i sit liv.

Det er et meget stort valg at tage på sit kommende barns vegne. En beslutning, der sandsynligvis vil præge barnets identitet og eksistentielle selvforståelse hele livet igennem. Mange børn vokser op i familier med kun en forælder, og det kan naturligvis sagtens være en god og lykkelig barndom alligevel. Men de fleste af disse børn har jo i udgangspunktet haft et par forældre, og skilsmisse eller død har så sidenhen ændret på situationen.

Det er noget helt andet end at blive udtænkt og undfanget af en mor, der ikke mener, at en far overhovedet er nødvendig som udgangspunkt. Den omvendte problemstilling med en far, der ikke mener, at et barn behøver en mor, og som så vælger at betale en rugemor fra for eksempel Den Tredje Verden for besværet for derefter at beholde barnet selv, ville være nøjagtig lige så etisk problematisk.

Kunstig befrugtning er en relativt ny mulighed i menneskehedens historie. Af samme grund er det etiske dilemma med solomødre også et helt nyt fænomen. Når man tidligere skulle have et barn, skulle man både som mand og kvinde kvalificere sig til at finde en partner, som var villig til at få et barn med en.

Den kvalificering indebar en vis garanti for duelighed til forældreskabet. Nu er der så kvinder, der beder om at blive solomødre. Og det er bekymrende i den forstand, at de faktisk ikke har bestået prøven med at finde en livspartner. Men denne bekymring vil mange tidstypisk feje af banen som gammeldags snak og moraliseren, for moderne, individualiserede mennesker har jo ret til det perfekte liv. Det liv inkluderer for mange mennesker børn, og så kommer det med de rigtige rammer for barnet og dets tilblivelse åbenbart i anden række. *holm*

fra debatten på religion.dk

Den katolske kirke opleves udefra som en tung institution. Men der er flere tegn på, at den romersk-katolske kirke er i bevægelse. For det første betyder den globale immigration, at den katolske kirke vokser,

også i de skandinaviske lande. For det andet har valget af pave Frans marts 2013 givet den katolske kirke et nyt ansigt udadtil.

NIELS HENRIK GREGERSEN, PROFESSOR I SAMTIDSTEOLGI

SÅDAN SKRIVER DU TIL AVISEN

Kronikker: højst 7500 anslag inklusive mellemrum.
Kommentarer: højst 3500 anslag inklusive mellemrum.
Læserbreve: højst 900 anslag inklusive mellemrum.

Alle indlæg forsynes med navn, adresse og stilling. Medsend gerne portræffoto. Indlæg, der sendes til Kristeligt Dagblad, må ikke sendes til andre aviser. Kronik og debatredaktionen forbeholder sig ret til at redigere og forkorte i indlæg. Efter at et indlæg har været bragt i Kristeligt Dagblad, er det alene avisen, der har retten til at publicere det på sociale medier og andre steder på internettet. Alt stof, der bringes i avisen, arkiveres i elektroniske arkiver, herunder Infomedia, og publiceres på avisens egen hjemmeside kristeligt-dagblad.dk

Kommentarer og læserbreve til: debat@k.dk. Kronikker til: kronik@k.dk eller send til: [Kristeligt Dagblad, Vimmelskaftet 47, 1161 København K.](mailto:Kristeligt_Dagblad_Vimmelskaftet_47,1161_Koebenhavn_K)

Dannelse og didaktik. Böss' syn på historiefaget er gammeldags

AF RUNE CHRISTIANSEN

LEKTOR MICHAEL BÖSS startede sit personalgreb på undertegnede i avisen den 26. marts med ordene "Vi der underviser på de videregående uddannelser..."

Jeg underviser nu også på en videregående uddannelse, og modsat hr. Böss underviser og forsker jeg faktisk i netop det, som hans meget vrede indlæg handlede om, nemlig historiedidaktik.

Det vil sige, hvad vi skal bruge historiefaget til i vores fælles skole, og hvordan man kan og bør undervise i skolefaget historie.

Derfor er det da også heldigt, at flere af de holdnin-

ger, den vrede og skuffede ældre herre skød mig i skøene den anden dag, faktisk slet ikke er nogen, jeg har. Eksempelvis har jeg aldrig sagt eller ment, at et kronologisk overblik ikke var nyttigt, eller at historiefagets eneste opgave er at give eleverne forståelse for det samfund, vi har i dag.

Jeg har derimod sagt, at det primært at lære eleverne i folkeskolen en masse historiske fakta i form af årstal og navne, som de skal huske udenad, ikke er god historieundervisning. Og at det ved siden af den enkelte elevs identitetsudvikling og kulturforståelse er en af de væsentligste opgaver for faget at gøre eleverne i stand til at forstå, hvordan det omgivende samfund har udviklet sig, og hvorfor det ser ud, som det gør i dag. Noget jeg så

kan forstå, at hr. Böss nok egentlig er enig i.

Til gengæld er jeg så også helt enig med ham, når han skriver at "historiefaget handler altså om mere end samfunds- og samtidsforståelse. Det handler også om at forstå sine kulturelle rødder og om at udvikle forestillinger, identitet, holdninger og værdier ved at beskæftige med historiske emner". Det er nemlig en helt almindelig faglig konsensusholdning, som hverken jeg eller andre fagkolleger nogensinde har anfægtet.

MEN MÅSKE HANDLER striden i virkeligheden om noget helt andet. For jeg kan forstå, at hr. Böss egentlig heller ikke bryder sig om, at jeg lærer mine studerende at undervise i ting som kildekritik, kausalanalyse og me-

tode, så børnene lærer at tænke over og forholde sig til vores forskellige fortidsfortolkninger.

Han mener i stedet, at de skal lære flere af de fakta, som de ifølge ham ikke længere kan (det er i parentes bemærket noget vrøvl. Der er ikke en eneste videnskabelig undersøgelse, der dokumenterer, at eleverne efter grundskolen har mindre reel historiefaglig viden i dag end for 25, 50 eller 100 år siden), og i selve undervisningen ser han tilsyneladende hellere, at man appellerer til børnenes fantasi end til deres intellekt. Ellers frygter han for, at historiefaget bliver til en art samfundsfag, og at det, han kalder "kultur- og åndshistorien", vil gå tabt.

Måske er det bare sådan, at den meget vrede og kul-

turkonservative hr. Böss helt enkelt ikke ønsker sig et historiefag, der lærer eleverne at reflektere over deres egen identitet og forstå samspillet mellem fortidsfortolkninger, nutidsforståelse og fremtidsforventninger?

Måske vil han i stedet foretrække et historiefag, der ukritisk viderefremidler lukkede normative fortællinger om fortidige begivenheder, så de stakkels børn kan lære at passe ind i fælleskulturen og forstå de ting, det på forhånd er meningen, de skal forstå? Måske stammer hans dannelsessyn ganske enkelt fra 1930? Det ville forklare meget!

Rune Christiansen er lektor i historiedidaktik ved læreruddannelsen i Aarhus

ordet

"Da det blev aften, satte han sig til bords med de tolv."

Matt. 26, 20

"Det er et godt bord. For ved det er der spist megen god mad." Sådan sagde en mand engang om sit gamle stuebord. Vi har hver især nydt megen god mad ved vores spise- eller køkkenbord. Det kan samle os omkring et godt måltid, et godt fællesskab, ja, endda en højroset diskussion.

Det er et godt bord. Kan vi sige det samme om nadverbordet? Går det an at sammenligne kirkenes smukke alterborde med vore spiseborde og køkkenborde derhjemme? Ja, hvorfor ikke? Endnu i dag holder den jødiske familie påskemåltid. Man sidder omkring familiens spisebord, og på bordet står lam, usyrede brød og bitre urter. For sådan var menuen, dengang israelitterne blev udfriet af Egyptens fangenskab.

Det var et godt bord, Jesus satte sig ved sammen med de tolv. Der var plads til Zebedæus-sønnerne, som havde ønsket en fornemmere plads end de øvrige disciple. Der var plads til Peter, som fornægtede, at han overhovedet kendte Jesus. Og der var plads til Judas, som forræde Jesus for 30 sølvpenge. Så konkret er syndernes forlædelse. Alle tolv, selv Judas, modtog brødet og kalken, den nye pagts blod til syndernes forlædelse.

Husk det, hver gang du tænker, at du ikke er værdig nok til at gå til alters. Alterbordet er et godt bord, fordi det er dækket for sådan nogen som os, der både er seloptagne, vantro, svigefulde og nedbøvede i sindet. Og hvis vi alligevel tænker, at det nadverbord ikke er for mig, så hør, hvad Martin Luther siger om det at gå til alters: "For mente jeg, at jeg ikke skulle gå til alters, før jeg var godt forberedt. Men jeg mærkede, at Djævelen ville hindre mig og til sidst fjernede mig helt fra sakramentet. Så sagde jeg: Djævel, hvad enten jeg er forberedt eller ikke, så trænger jeg til sakramentet og kan ikke undvære den trøst. Derfor vil jeg gå til det og ikke tøve længere."

KARSTEN NISSEN

ordet@k.dk

"Stram reglerne for helbredstjek af piloterne, men lad os nu ikke få en ny bølge af overflødige kontroller. Vi må leve med, at livet indebærer en vis risiko."

LISBETH KNUDSEN, CHEFREDAKTØR, PÅ SIN BLOG VED BERLINGSKE

Bevar folkekirkenes særstatus. En garant for religionsfriheden

AF OLE LUNDEGAARD

DEN 26. MARTS BRAGTE Kristeligt Dagblad en kronik og en omtale af Jeppe Bak Nikolajsens (red.) bog om national kristendom, og emnet havde også fundet vej til avisens forside, med interessante synspunkter fra blandt andre Viggo Mortensen.

Jeg har ikke læst bogen endnu, men glæder mig til det. Emnet er væsentligt for både samfund og kirke – og hvad kirke angår: ikke blot folkekirken. Som baptist er jeg principielt tilhænger af adskillelsen af stat og kirke, men – og det siger jeg med

fare for, at mine trosfæller får kaffen i den gale hals – der er i praksis og i øjeblikket noget, der taler for bevarelsen af en særlig relation mellem staten på den ene side og folkekirken som "majoritetskultur" på den anden.

Folkekirken har sin historiske forankring i den danske historie og er en væsentlig del af det samfundsstruktur, som vi kalder det danske. Det giver identitet og samhørighed.

Jeg har stor respekt for ateister, som jeg har for alle andre troende, men der synes at være en aggressiv ateisme på vej mange steder i den vestlige verden, der ønsker at presse religion ud af det offentlige rum og forvise religiøs tro til privatsfæren.

Religionsfrihed har jo ikke noget at gøre med, at man kan hygge sig med det derhjemme, men at man har ret og mulighed for at være offentlig om sin tro og sin praksis inden for landets love.

Der er her, folkekirken er vigtig. Folkekirken er som kulturbærende institution med til at sikre denne religiøse frihed alene i kraft sin eksistens. Samtidig har folkekirken en vigtig funktion i forhold til de øvrige trosamfund – eller den burde have det – som beskytter.

Folkekirken bør ikke se sin særstilling som et særligt

privilegium, selvom det historisk set er blevet set sådan, men som et særligt ansvar. En religiøs institution som folkekirken vil da både have den kulturbærende funktion, den har nu, samtidig med at den vil stå som alle religiøse samfunds fortæler over for en stadig mere sekulært indstillet stat.

I den funktion er der meget, der taler for folkekirkenes særlige stilling, og så ville vi i øvrigt nærmest os det, Grundtvig oprindeligt havde i tanke med folkekirken.

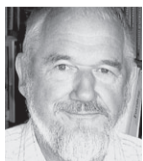
Ole Lundegaard er baptistpræst i Korskirken i Herlev

Men religionsfrihed har jo ikke noget at gøre med, at man kan hygge sig med det derhjemme, men at man har ret og mulighed for at være offentlig om sin tro og sin praksis inden for landets love.

Men religionsfrihed har jo ikke noget at gøre med, at man kan hygge sig med det derhjemme, men at man har ret og mulighed for at være offentlig om sin tro og sin praksis inden for landets love.

Påske. Demokrati udvander troen på opstandelsen

AF JENS KRISTIAN LINGS

PRÆSTER SØRGER FOR, at kister sænkes med ligets hoved i vest, så det kan se Jesus, når han kommer igen i øst. Når nu mange teologer ikke tror på Jesu opstandelse, hvorfor tror de da på vores?

Når Jesus kunne tilbagekalde opløsningen af enkens søn i Nain og af den allerede stinkende Lazarus, skulle han så ikke kunne tilbagekalde sin egen opløsning? Når vi kan spole en opløsningsfilm baglæns, må en almægtig Gud vel også kunne gøre det? Oprindeligt valgte en menighed sit råd blandt de stærkest troende i menigheden, hvilket naturligvis medførte valg af stærkt troende præster. Efterhånden som materialismen vokser, fortrænger den behovet for Gud. Som Jesus sagde: "Ingen kan tjene to herrer, du må enten tjene Gud eller Mammon."

Mammon hader troende præster. Mammon-dyrkere la-

der sig derfor vælge ind i menighedsrådene for at holde troende præster borte. På demokratiske vis bliver menighedens troende derfor til et aftagende mindretal. Materialismen fortrænger kristendommen. Om få år er det nok sådan, at en troende præst kun har små chancer for at få embede i den danske folkekirke.

Hvordan kan man have respekt for biskopper og præster, der for at bevare deres embeder og gode løn vælger at (nød)lyve, når de siger "Vi tror på kødets opstandelse og det evige liv"? Flere biskoppers adfærd gør, at menigheds førhen bukkende respekt for deres embede er ændret til en trækken på skulderen.

Præster som Grosbøll og Ramsdal og biskopper som Skov-Jakobsen, Holm og Drejergaard (tidligere) mener sig så klartskuede, at de kan forkaste barnetroen og al den kirkelige mystik som Kingo, Brorson og Grundtvig prædikede i skrift og tale. HVEM HAVDE FORESTILLET sig, at virkelig kristendom

Jesus provokerede voldsomt. Derfor måtte han bære sit tunge træ kors på ryggen og segnede under det. Kristendom skal i dag være hyggelige dialoger, og biskopperne bærer deres guld kors på bløde fløjsmaver og trives udmærket.

Derfor måtte han bære sit tunge træ kors på ryggen og segnede under det. Kristendom skal i dag være hyggelige dialoger, og biskopperne bærer deres guld kors på bløde fløjsmaver og trives udmærket.

Derfor måtte han bære sit tunge træ kors på ryggen og segnede under det. Kristendom skal i dag være hyggelige dialoger, og biskopperne bærer deres guld kors på bløde fløjsmaver og trives udmærket.

skulle udhules af biskopper og præster? Og dog er det vel en naturlig følge af demokratiet?

Bispevalget er en slags X Factor-konkurrence, hvor stemmebrættede, menighedsrådsmedlemmer, der ikke engang behøver at være

troende, bestemmer. Den bispekandidat, der er bedst til at sige det, flertallet ønsker at høre, vinder. Nogle bisper har så efter valget skiftet standpunkt.

Store og stærke bisper som Kingo og Brorson var udpeget af en eneældig konge og satte uudslettelige spor i dansk kirkehistorie. I dag ville så markante personligheder ikke have skygge af chance for at vinde et bispevalg.

Skov-Jakobsen kalder opstandelsestanken poesi og skal sammen med professor emeritus Theodor Jørgensen vejlede Ramsdal et halvt år, så han kan beholde sit præsteembede. Mammon belønner dem formodentlig med en god gage for at videreudanne Ramsdal i det, de allerede er enige om.

Kjeld Holm tror ikke på opstandelsen og har i flere år arbejdet for at få bygget en stormoské i Aarhus.

Kresten Drejergaard kalder opstandelsen et "teoretisk og dermed temmelig ligegyldigt spørgsmål". For nogle år siden sagde han, at "en kirke-

bygning er ikke mere hellig end et offentligt toilet".

Biskopper skaber klæbrige tankespind og filtrer andre ind i dem. Men hvorfor vil de ødelegge barnetroen, som har været en rigdom for utallige generationer? De kan jo hverken bevise, om den er forkert eller skadelig.

Jesus provokerede voldsomt. Derfor måtte han bære sit tunge træ kors på ryggen og segnede under det. Kristendom skal i dag være hyggelige dialoger, og biskopperne bærer deres guld kors på bløde fløjsmaver og trives udmærket.

"Jeg glemte barnet," siger Johannes i Kaj Munks "Ordet". Og Jesus sagde: "Sandeligt siger jeg jer, uden I omvende jer og blive som børn, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige" (Matt. 18, 3).

Jens Kristian Lings, Kjeldbjergvej 34, Lemvig

teologisk tanke

1. Clementsbrev (cirka 96), oldkirkelig epistel:

"Lad os fæstne blikket på Kristi blod og forstå, at det er dyrebart for hans Fader, fordi det blev udgydt for vor frelse og bragte omvendelsens nåde til hele verden. Lad os gennemgå alle slægtleddene og lære, at slægt efter slægt har herskeren givet dem, der ønskede at omvende sig til ham, 'lejligheden til omvendelse'."